

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 47. ANUL XVI.

Sabiu, in 13/25 Iunie 1868.

Program a

Esamenelor semestrului alu doile alu an. scolastic 1868 in Institutulu archidiecesanu in Sabiu.

Dilele	Inainte de amedi dela 8 ore.	Dupa amedi dela 3 ore.
Loni, 17 Iun.	Pastoral'a si Catechetica cler. an. III.	Computulu Pedagogii an. I. si alu II.
Marti, 18 Iun.	Moral'a cler. an. II.	Pedagogia cl. an. III. si Pedagogii an. II.
Mercuri, 19 Iun.	Istori'a bisericesca. cler. an. I.	Reticia clericu an. III. Geografia Pedagogii an. I. si II.
Joi, 20 Iunie,	Dreptulu Can. cl. an. III. Gramatic'a pedagogii an. I. si alu II.	Introducerea in s. Scriptura cl. an. I.
Vineri, 21 Iun.	Dogmatic'a cu Polemic'a cler. an. I.	Catechismulu bogatu pedag. an. I. Istori'a bisericesca Pedagogii an. II.
Sambata 22 Iun.	Esegetic'a cl. an. II.	Cantarile si tipiculu.
Luni 24 Iun.	Doxologi'a si solemnitatea incheiere.	

Eveneminte politice.

Sabiu 12 Iunie.

Majestatea Sea Imperatulu calatori in duminica trecuta la Prag'a, pentru ca sa fia de fatia la santirea unui podu preste riulu Moldov'a. Dupa cele scrise prin diuarele oficiose, calatori'a acest'a nu are nici o insemnatate politica. De aceea si festivitatele de primire se depreca toate. Cetimu ca in noptea dela 19 spre 20 Iun. s'au aflatu in Prag'a placate in limb'a cehica, cari opreau participarea la festivitatele presumpive, cu cari era sa se intimpine Soveranulu. Petrecerea Maj. Sele in Prag'a s'a estinsu numai pana marti.

Siedintiele dietei din Pest'a si ale senatului imperialu din Vien'a se succedu cu rapediune. Precum se pote vede din raportulu celu damu mai la vale, despre dieta Ungariei, Dr. I. Hodosiu a facutu o interpelatiune in privinti'a cestiunei nationalitatiloru.

Senatulu Imperialu lucra pre puteri ca sa nu remana multe cestiuni pre sessiunea din tomn'a viitoria. Legea de armare in sa va trebui se remana pana atunci si cu amanarea acest'a merge mana in mana si amanarea votarei recrutiloru pentru anulu acest'a.

Serb'ia e astadi mai multu la ordinea dilei decat alte cestiuni. Duminica aveau a se incepe alegerile pentru scupcina, carea consta din 5000 membri. Catu pentru alegerea noului principe siansele pentru Milanu paru a fi cele mai multe si mai bune. Arestarile pentru crim'a comisa in Topcideru curgu mereu, si despre rezultatu incuisioniloru ce se facu, variata scirile. Cele din urma sponu ca Karageorgievicu e numai o firma, dupa carea se ascundu culpabilii cei adeverati. „Osten“ se prepuce pre insii omenii regimului; pre candu de alta parte se telegraféza, ca unu cumnatu a lui Karageorgievics, capitanu de calareti, a cercatu a se sinucide in inchisore.

Dela aceea ce va decide scupciu'a aterna multu; acest'a o dovedescu acele temeri, cari se exprima si dicu, ca tote cate s'au petrecutu pana acum in Serbi'a, suntu numai unu preliudiu; scupcina aro se puna dram'a mai departe in miscare.

Principele Napoleonu fu acceptatu eri la Bucuresci.

Dieta Ungariei.

In siedinti'a dela 17 Iunie Alessandru Nicoticiu i interpeléza pre ministrulu de finantie in a lacerea ce privesce canalulu dela Temisior'a, mentu pentru streportarea lemneloru. Interpelantele intreba, deca e adeveratu ca canalulu e arendatu pre 10 ani unei case din Vien'a; ce a indemnatu pre ministru a incheia contractu fara publicatiune si fara

licitatiune; porta-se grania de interesele poporului? Responsulu ministrului, nemultiamindu pre interpelante, acest'a pretinde desfacerea contractului. Mai departe dechiaru ca va face o propunere, pre carea Manoilovics promite a o sprigini. — Se incinge o disputa lunga asup'a explicarei regulamentulu, carea abia intr'unu tardiu se termina si da locu ordinea dilei, la carea se afla pertratares generala a dariloru indirecte. Cont. T. Zichy, Bobory, Csanady, Col. Tis'a, si Vladu, vorbescu pentru primire si contra. Dupa espunerea ministrului ca proiectete nu suntu perfecte, si ca pre viitoriu se voru mai indrepta — se primescu ca obiectu de desbateru speciala.

In siedinti'a din 18 Iunie presenta adunarei dep. Al. Romanu o petitiune a comunei Secu diu comit. Solnoculu de mijlocu, pentrucu sa se incorporeze la comitatulu Crasnei. Lonu ia face explicatiuni asup'a conventiunei cu Vien'a pentru darile indirecte. Mai multu deputati se pronuncia contra conventiunei si spriginescu amendamentulu dep. Vall'y, dupa care maj'a de sare sa se venda in viitoriu cu 3 fl. 60 xr. Punendu-se la votu amendamentulu se respinge. In decursulu discutiei se vorbesce de primirea seu neprimirea unui pretiu uniformu alu sarei. Legea se desbate in §§ ei speciali pana la 8 §.

In siedinti'a dela 19 Iunie face Dr. Hodosiu o interpelatiune in caus'a nationalitatiloru. Intemplarea a votu ca tocm'a atunci sa nu fia ministri de fatia si asia a comunic'o dietei in scrisu.

Notariulu dietalu o cetesce. Interpelatiune. catra intregu ministeriulu in caus'a nationale.

Luandu in considerare proiectulu de decisiune ce subserisii si alti, mai multu consoti deputati inca la 19. decembre anulu trecut sub numerulu diuarului 1513. a pusu pre mes'a casei, in virtutea carui-a din motivele enumerate acolo a propusu, ca cas'a reprezentativa sa avizeze comisiunea esmisa in caus'a nationale, ca continuandu-si lucrarile, operatulu seu, dimpreuna cu raportulu sa-lu ascerna casei negresitu pana la ultima Ianuarius 1868;

considerandu ca amer'a asteptandu acest'a propupunere a decisu, camca comisiunea esmisa in caus'a nationale sa ascerna la casa operatulu seu pana la finea lui Ianuarius 1868;

considerandu, ca memorati'a comisiune in Ianuarius a. c. cu aceea a votu a se justificu, celu putiniu prin notariulu seu in calea diuaristica afirmatu, ca mai multu membri ai comisiunei fiindu ocupati in delegatiune, si astfelu nepotendu lua parte in discutie si pertractarea causei nationale — fiici comisiunea ca atare n'au pututu sa lucre;

considerandu, ca activitatea delegatiunei ince-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe jumătate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe ann 12 fl. ann. 6 fl. v. a. Inscratole se platecu pentru inteu ora cu 7. cr. sirala, pentru a dou'a ora cu 5 1/2. cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2. cr. v. a.

tandu de la luna lui Martiu anulu curentu a incetatu atatu moralcesce catu si fizice si neactivitatea comisiunei in caus'a nationale;

considerandu, ca pre langa tote acestea, comisiunea, nici pana in diu'a de astadi n'au subternutu cas-i proiectulu de lege in caus'a nationale;

considerandu ca, dupa scirea privata a subserisiloru, comisiunea esmisa in caus'a nationale numai pentru aceea si-a intreruptu lucrarea pre tempu nedeterminatu, pentru ca ministeriulu are pot'a. de a participa la consultarile in cestiune, dara fiindu ocupatu cu alte afaceri, afirmativu, mai urgente, i lipsesce tempulu de a potea participa;

considerandu, ca dupa convingerea nostra abia pote fi cestiune mai urgente si mai momentosa decat cestiunea nationale, si ca deslegarea acestei cestiuni pre bas'a egalitatiei nationali nu pote suferi nici o amanare;

considerandu, ca amenarea de deslegare a acestei cestiuni a treditu in noi acei'a temere profunda, ca dora varu fi in intentiunea casei de a implini cuventulu datu de atatea-ori si cu atata solemnitate;

considerandu tote aceste, interpelamu pre intregu ministeriulu:

1. Adeveratu e, ca ministeriulu impedece comisiunea esmisa in caus'a nationale intru implinirea detorintei sele luete dela casa; deca e apoi

2. aplecatu e ministeriulu a delaturu aceste pedece astfelu, in comisiunea in caus'a nationale, continuandu-si catu mai curendu lucrarea, se pota pana la finea acestei Iune a veni la cas'a cu proiectulu seu.

Pest'a 1868, Iunie 19.

Jos. Hodosiu, Florianu Varga, A. Vladu, V. Babesiu, S. Borlea, Antonu Mocioni, Alessandru Mocioni, Andreiu Medanu.

Cas'a decide a se comunicu acest'a interpelatiune ministeriului, in scrisu.

Dupa acest'a urmeza discutieuna asup'a pretiului sarei carea se termina cu primirea amendamentulu lui cont. Teleki ca in Transilvania sarea sa se venda cu 3 fl. 80 xr. maj'a.

Conformu promisiunei din nr. trentu intregimu siedinti'a dela 16 Iunie cu urmatoarele:

Directorulu causeloru regali, ca procurorulu generalu prin rugarea sea dto 5 Maiu a. c. cere concessiunea pentru ordinarea unei investigatiuni contra lui Alessandru Romanu, deputatu dietalu, editorin, proprietariu si redactoru respundietoriu alu diuarului politicu „Federatiunea“ pentru pretinsele deliecte de presa, comise in numerii 25, 28 si 38 ai acestui diuaru, spre a-i intentu procesu; elu cere totu aceea si contra lui L. Böszörményi, deputatu dietalu si redactoru respundietoriu, pentru unele deliecte de presa comise in numerii 94, 95 si 108 a. c. a-i diuarului politicu „Mag. Ujság“. Comisiunea si-a pusu intrebaru, ca obiectulu cercetarei sele, ore subverséza seu ba casulu unei vesatiuni nedrepte sub investigatiunea seu eventualu darea in judecata ceruta prin procurorele generale contra aloru doi membri ai camerei, Al. Romanu si L. Böszörményi.

Dupa o compenire serioasa in sa a ajunsu la convictiunea, ca casulu unei vesatiuni nedrepte nu subverséza fatia cu nici unuiu dintre acesti redactori.

Nu subverséza fatia cu deputatulu Alessandru Romanu; din motivulu necontestabile ca acela, carele in intielesulu propusetiunei procurorelui generale „agitez a pentru desfacerea faptica a unitatii perfecte de statu a teritoriului de subs. Corona“ si acitia la nesupunere contra superioritatiei legali, comite intradeveru delictu de presa in intielesulu art. XVIII, §. 6 alu legiloru din 1847—48; mai incolo, este necontestabile, ca articuli cestiunali, inca eri procurorele ge-

nerale vede dilectulu de pressa comisu in directiunea indicata prin elu, — a aparutu intr'adeveru in nr.ii 25, 28, si 38 a. c. ai diariului politicu „Federationea“, alu caruia proprietariu si redactore respundietoriu este Alesandru Romanu, deputatu dietale.

Nu subverseza fatia cu deputatulu Ladisl. Böszörményi pentru motivulu necontestabile, ca aceluia carele in intielesulu petitionei a procurorelui generale, agitēja la conturbarea păcei si linisei publice, comite intr'adeveru delictu de pressa in intielesulu articul. citatu XVIII, §. 9;

Comisiunea de 10, conchidindu dela cele premise vede o cauza destulu de intemeiata pentru că sa se dea procurorului generale concessiunea ceruta pentru de a procede la o investigatiune si eventualminte la o actiune publica contra ambiloru membri ai camerei, Alessandru Romanu si Lad. Böszörményi.

Presedintele dice ca Raportulu se va tipari si se va pune la ordinea dilei.

Hodosiu propune, ca sa se tiparésca si articulu incriminati, pentru ca deputatii sa se pótá orientá in cátu are locu concessiunea ceruta prin procurorele generale.

Presedintele dice, ca propunerea antevorbitorului nu se póté implini, căci asia ce-va n'a fostu in usu pana acum'a.

B. Halász de parerea dlui Hodosiu.

Al. Vladu: Declará ca nu-si póté inchipui cá judele se pótá judeca fára de a cunósce obiectulu despre carele judeca. Partinesce propunerea lui Hodosiu, cu atátu mai vertosu, căci articulu incriminati suntú aclesi si la rogarea procurorelui generale, prin urmare, tiparirea acelor'a e de lipsa.

S. Bonis dorece ca, in casulu deca articulu cestionati suntú alaturati cátra petitiunea procurorului gen., sa se tiparésca. — Madarász partinesce propunerea lui Hodosiu.

B. Horváth, ministru alu justitiei, se incerca a combate pre Vladu si pre Madarász.

Sig. Borlea partinesce motiunea deputatului Hodosiu. Fr. Deák si Berzenczey se declará in contra tiparirii articulloru incriminati. A. Csánády: pentru propunerea lui Hodosiu partinita inea de C. Ghiczy, Dobrzánszky si Andreiu Medánu.

Presedintele: Nimenea nu numai este insinuatu la cuventu: 20 de deputati ceru votare nominale, anume: Fl. Varg'a, I. Hodosiu, Avramu Tincu, Dobrzánszky, Ant. Mo-

cionii, C. Bobory, Al. Csiky, Stef. Markos, I. Pethes, L. Deáky, Al. Almásy Al. Csánády, J. Vályi, M. Lukinics, Em. Laszlo, I. Madarász, Sig. Borlea.

Presedintele dupa instructiunea data de Deák, formulēja intrebarea: Dorece cas'a cá articulu incriminati sa se tiparésca acum, séu bá? Acei, cari potescu sa se tiparésca, voru responde cu, asiá cei'a-lalti cu nu! Acésta votare nu va impede cá tiparirea articulloru cestionati, deca voru fi de lips'a cu ocaziunea pertratárei. — Se incepe votarea nominale.

Notariulu Mihali cetesce lista deputatiloru. Resultatulu votarei e urmatoriulu: Au votatu pro 80, contra 206, s'au abstienutu 2, au absentatu 115. — Intre altii, a votatu contra si I. Hosszu; Al. Bohatielu si Puscariu au absentatu.

Despre atentatulu din Belgradu.

Foiele serbesci spunu: ca dia ce in ce se desvólta mai multa lumina in cestionea cea intunecóse si funestu a omorului principelui. Omoritorii suntú cei doi frati Radovanovicu unulu e unu meseriasiu celalaltu unu banerutariu. Arestantulu Marici, care fu osinditu pentru omorulu femeiei sele, inca au participatu cu alti arestanti la acésta fapta teribile. Toti au fostu unelte rudenieloru lui Carageorgieviciu, Sim'a, fratele princesei Persid'a, aduse bani dela Pest'a la Belgradu, unu alu doilea frate alu acelei e asemenea prinsu. Din rudeniele principelui alungatu mai suntú inca prinsu: cei doi Stankeviciu si Gravidovicu, si in fine Majstorovici, care acumu trei ani statú in capulu unei conjuratiuni in contra vietiei principelui. Acésta grabi, indata ce precepú de mórtea principelui, la Smederovo cu sperantia de a face o rescóla. Acésta au fostu conjuratiunea acea, pentru care s'au fostu depusu personalulu tribunalului supremu, fiinduca declarara de nevinovati pe conjuratori. Doi din acesti judecatori au fostu ministrii depusi si pentru acea conspirara si ei cu diisii. Atunci alarmara tare foiele ca disolvarea tribunalului supremu aru fi fostu nedrépta, acumu faptele justifica procedur'a de atunci a principelui.

Intregulu complotu s'au facutu din partea rudenieloru principelui Carageorgieviciu si s'au executatu decatra nesce criminalisti triviali.

Din scirile sosite din Belgradu in strainatate, e fórté interesanta o scire privata, in urm'a caruia s'aru simti ori-care nemultumire cu regimulu pro-

visoriu. Foiele vienesse deducu d'aci ca partida Carageorgieviciu aru voi se apuce carm'a. Carageorgieviciu nu afla nici unu resunetu in tier'a serbésca.

Déca se afla in Serbia elemente — si de aceste suntú — care nu suntú multumite cu Marinovicu si Ristici, atunci acésta nu é pentru Carageorgieviciu ci pentru libertatea constitutionalé care se vede a fi amenintata prin mesurile luate de cei doi de mai susu.

Omladin'a serbésca — de care se tinu nu numai ómenii juni ci si multi barbati maturi si priceputi — o marturisesce sinceru, ca Serbi'a are lipsa de unu principe. Ea e pre deplinu convinsa ca e fórté necesariu, cá Serbi'a se aiba o dinastia ereditaria, si de aceea unanimu o dorece, cá Milanu Obrenovicu se fia principe, de-si nu tagaduiescu, cáto le cade de greu fiindu Milanu inca numai unu copila.

Omladin'a, care in modu absurdu se aseména cu carbonarii, numera fórté multi membri in principatulu Serbiei. Politiei i succese de a aduce pre acesti'a la tácere. Déca acésta partida se va misca acu, deca se va impotrivi regimului provisoriu, deca va lucrá pentru o alegere neinfluintiata la scupcina, atunci acésta nesuintia a ei nu e indreptata in contra lui Milanu, ci e numai ingrigita si activa pentru o institutiune, care natiunei e tocm'a asiá de necesaria cá si unu principe, adeca pentru o institutiune natiunale garantata. Omladin'a dara e partida constitutionalé serbésca si stá pre terenu legalu.

Principele Michailu, dopa cum spunu amici lui cei mai buni érá dispusu de a audi pre totu omulu care se plángea asupr'a ministeriului, dicendu-i apoi:

„Bine amice, insa aflámu d-ta unu omu corectú!“ Acésta e cheia la priceperea situatiunei. Ómenii corecti nu se afla, de aceea insa trebuie a se face legi cari se fia cátu se póté de perfecte. Numai in modulu acésta remanu gresielele unor'a fára efectu pentru statu. Grija pentru o scupcina buna e cu atátu mai fundata cu cátu scopulu ei e mai relevantu. Afara de principe trebuie a se alege si o apta destoinica, care sa stea principelui in cinci ani intr'ajutoriu, deci sórtea tieriei depinde dela decisiunile scupcinei si fia-care patriotu trebuie se lucre din resputeri pentru o scupcina harnica.

Dupa lege scupcin'a póté alege in regintia trei barbati, unulu din ministeriu, altulu din consiliulu de statu si alu treilea dela curtea suprema de casatiune. Acésta lege de siguru o va observá scupcina, si ómeni destoinici se voru afla. La acesti

FOISIÓRA.

Jurnalulu meu de caletorii.

(de V. Alecsandri.)

(Foi'a soc. din Bucovin'a)

(Urmare)

Concertulu incepe! Angelu esecuta din cornetu mai multe arii din operele lui Rossinii si Mayerbeer, apoi deodata, fára nici o transitié, suna o polca vesela.

In audiulu acestoru note, ochii vestaleloru se aprindu, figurile lorú se luminédia si pepturile lorú suspina cáte unu h a a o lungu resonatoriu. Sermane! de cinci ani erau pustiite de placerile dantiului.

Dorulu esprimatú prin acelu h a a o esitu din fondulu iniméi, me indoiósiedia; compatimirea i-mi dá curagiulu devotamentului si pre locu facu inceputulu balului. Ambele vestale saru pre rendu in salonu, abandonendu bratielorú mele tali'a lorú virginala, si imbatându-se de placerea polcei, pána ce me obosescu cá pre unu calu de posta. Angelu insu-si nu mai are destula suflare in pieptu, pentru cá sa continue exercitiulu de orchestru si prin urmare, elu me indémna sa me punu la piano asecurandu pre neobositele dantiuitóre, ca a-si fi unu artistu de máré talentu.

Unu nou h a a o resuna in salonu! O nóua compatimire me cuprinde, si deci fára a mai stá la indoiela, deschidu vechiulu piano.

O! geniu alu armoniei! tu, care ai inspiratu pre Mozart, pre Veber, pre Bellini si mai cu séma pre Strauss, vina in ajutoriulu meu! Indrépta dege-

tele mele pre tasele clavirului, pentru cá sa improvisedi unu valtiu necunoscutu inca in anelele mu-secei instrumentale!

Dupa acésta invocare inlindu degetele, si le lasu sa cada intr'unu norocu pre bucatiiele de ivoriu ingalbenitu. Ce monstruositate musicala producu in tempu de o jumetate de óra, nu o potu spune, insa sciu, ca Angelu profitēja de aceste acorduri selbatice, pentru cá sa invertésca vestalele iu vertegiulu unoi valtiu freneticu.

Balulu tne totu astfelu pána dincolo de mediulu noptiei, si dantiulu e neintreruptu, fiindu condusu cándu de cornetu cándu de piano. Insa-si Asteric'a si Lunic'a iau parte la acésta petrecere improvisata, jucându impreuna, in sunetulu daireleloru, unu soiu de dantiu originalu, jumetate spaniolescu, jumetate arapescu. Insusi Gialli, papagalulu, dá semne de multumire, ridenti cu hohotu si debitindu unu nou vocabulariu de cuvinte poliglote, precum: V e r y, v e l l, . . . oh yes . . . j o l i, j o l i . . . Cororico . . . sacrebleu . . . in jocu la rendulu seu. Timidele vestale au intineritu; ele devinu gratiósé; si dupa o convorbire interesanta asupr'a tieriei mele, cá asupr'a unei insule necunoscute din Oceanu'a, ele me róga sa scriu in albumulu lorú cáte va versuri romanesci.

Ce soiu de poesia doriti? le intrebú.

O romantia! i-mi respundu domniósorele.

Bucurosu! insa ve marturisescu, ca sbucimárele balului nostru au cam spariatu mas'a si ca mi-a fi greu sa o gasescu, nesciindu unde s'a ascunsu.

Cocorico! . . . replica papagalulu de pre ume-rulu stapánei sele.

Ne mai gasindu nimic'a a respunde la unu asemenea argumentu, deschidu albumulu si compunu pre locu urmátórele strofe:

Romantia trista dupa unu balu veselu!

I-mi place pre mare se fiu leganatu,
I-mi place prin lumé s'alergu ne'ncetatu,
Sa vedu tieri straine si munti si cámpii,
Si albe postiiuri si mári albastrii.

Departé de tiermulu acelu in floritu,
Pre care me ascépta unu angeru slavitu,
Cá vasulu de spume eu suntú calatoriu.
Si vecinicu me'ngána alu patriei doru.

Vediut-amu Europ'a cu-a sele minuni
Si Asiá mica, si mare'n furtuni.
In Afric'a négra venit'amu acum
Si presté Tropicuri voescu sa-'mi facu drumu

Dar' cátu de departé voiú fi pribegitu
De termulu poeticu, in care amu iubitu,
Cá valulu de spume, sermanu calatoriu,
Ah! vecinicu ma'ngina alu patriei doru.

3. Octobré. Acésta di este intregu consacrate d-lui Reade; vice-consululu anglésu din Tangeru, care vine de ne visitédia dopa dejunu si ne pottesce la masa, promitându-ni vestitulú C u s c u s u mancare favorita a indigeniloru africani. Reade este unu tineru de-o infatiesiare blanda, insa melancolica: siederea lui de patru ani in Marocu i-au invalitu fati'a cu o umbra de tristétia. Spleenulu acesta bóla angleza, cunoscuta la noi sub numele de uritulu, au navalitu in sufletulu seu cá unu vultoru ascunsu, care ilu sfesie pre nesimtite. Tóte frasele lui suntú punctuate cu suspinuri s'au cu cascári, ce te facu se adormi incetisiuru si se intri cu ochii deschisi in lumea visuriloru.

In tempu de patru ani vietii'a lui a fostu o lunga, lunga, lunga cascáre, care i-au deformatu fálcile si i-au datu o aparintia de mastodontu. Singur'a distragere, ce siapututu elu procurá, este vanatulu, nu insa venatulu la lei, la tigri la pantere

din urma se numera Garasianin Ristici, Marinoviciu, Lesujanin si Gruici, si mai multi alti barbati renumiti. Acestia voru poté forma unu ministeriu bunu si popularu, care va poté aduce unu folosu duratoru atatu principelui catu si poporului serbescu. Sa se intemple in sa ee se va intempla, atata e siguru ca mâile femeiloru straine nu ne va incurcá firele in tier'a nâstra.

Protocolulu.

Siedintei VII

(estraordinaria.)

tienua din partea directiunei asociatiunei nationale aradene pentru cultur'a poporului romanu in Aradu in 2 Iuniu nou 1868.

de fatia au fostu.

Presiedinte: Mironu Romanu directoru secundariu. Membrii directiunali: Emanilu Missiciu perceptore, Ioane Goldisiu esactoru, Teodoru Serbu economu, Dr. Atansiu Siandoru, Ioane Rosiu, Georgiu Vasileviciu si Alesiu Popoviciu; notariu Petru Petroviciu.

60. In conformitate cu determinatiunea adunarii generale din 9/21 Octobre 1867 sub nr. 12 avendu directiunea dupa preliminariulu anulu 1867/8 a impartí siete stipendie in suma de 600 fl. v. a. — dupa publicarea concursului la acéstea stipendie facuta sub nr. 31 a. c. si dupa censurarea comisiunala a supliceloru intrate pentru impartirea mentionatelor stipendie, prin decisulu directiunali de sub nr. 48 a. c. s'a indicatu siedint'a estraordinaria pre diu'a de astadi, invitându-se la acést'a deosebi toti membrii directiunali. Acum dara fiindu compusa siedint'a in modu corespunditoru statuteloru, si in nessulu opiniunei comisiunei censurate s'au luat la desbatere meritoriala tôte suplicile intrate pentru stipendie si anume: a lui Iuliu Miclosii, Vasiliu Olariu, Mihaiu Veliciu, Teodoru Montia, Georgiu Rudeii, Georgiu Feieriu, Ioane Petrutiu, Mihaila Crainiceanu, Atanasiu Tuducescu, Traianu Sombatii, Mihaila Sturza, Damaschiu Stefanu, Petru Mihailoviciu, Traianu Bogdanu, Iustinu Varg'a, Stefanu Marcu, Stefanu Lupu Bratianu, Teodoru Papu, Basiliu Cenchisiu, Vasile Bordasiu, Ioane Papu, Stefanu Torpanu, Mihaiu Buneu, Mihaiu Miliciu, Filipu Avramu, Simionu Popetiu, Georgiu Sierbanu, Constantinu Coti, Iosifu Boto, Constantinu Gligorescu si Iosifu Nemojanu, tôte aceste intrate pana la terminulu preclusu, de 1 Maiu nou a. c. nu altu cum s'au petrecutu si alte patru suplice intrate dupa expirarea terminulu, si anume: a lui Iosifu Tom'a, Ionitia Badescu, Ioanu Simandanu si Urosiu Joanoviciu:

Determinatu:

Cin respektu catra ordulu bunu, directiunea afla: cá suplicile intrate dupa expirarea terminulu concursului, anume ale studintiloru: Iosifu Tom'a gimnasistu de a IV clas'a in Beiusiu, Ionitia Badescu juristu la facultatea din Pest'a, Ioane Simandanu gimnasistu de a IV clas'a in Beiusiu, si a lui Urosiu Joanoviciu juristu la academi'a din Pest'a, nu se potú lua in consideratiune, ci suntu de a se retrimite respectiveloru pre langa indorsata refusatória éra dintre ceilalti suplicanti cari au tienutu terminulu concursualu — cu privire de o parte la starea seraciei éra de alta parte la sporiulu invetiaturei, directiunea resolve cele siete stipendie urmatoriloru.

1. lui Teodoru Montia juristu de anulu III. la academia din Oradea-mare stipendiulu de 80 fl. —
2. Georgiu Feieru juristu de anulu II. totu la academi'a din Oradea-mare 120 „ —
3. Lichaiu Crainiceanu gimnasistu de a VIII clasa la Segedinu 120 „ —
4. Michaiu Veliciu gimnasistu de a VI clasa la Beiusiu 80 „ —
5. Vasiliu Olariu gimnasistu de a V clasa la Beiusiu 80 „ —
6. Iustinu Varg'a gimnasistu de a III clas'a la Beiusiu 60 „ —
7. lui Simionu Popetiu gimnasistu de a II Clas'a la Lugosiu 60 „ —

sum'a stipendieloru 600 fl — xr.

In privint'a estradării acestoru stipendie se decide: cá cu exceptiunea lui Teodoru Montia, care va potea primi numai de cátu intregulu stipendiu — ceilalti stipendiatu in cárgatoru 1867/8 se capete numai unu patariu, éra celalalte trei patrare sa li se estradee dédreptulu de la perceptoratulu asociatiunet in dóua rate semestrale anume: in lunile Octobre si Martiu, pre langa cuietantie vidimate din partea facultáti scolastice cu insemnarea cursului; séu a clasei scolastice, in care se voru aflá respectivii stipendiatu; — despr'a ce toti mai susu numitii stipendiatu se voru iusciintia pre langa restitufrea testimonielor scolastice orginale.

Eara celalalte recursuri, care de astadata mai alesu din caus'a neajungerii sumei preliminate n'au potutu avé resultatu, suntu a se restitui respectiveloru cu indorsata refusatória.

Protocolulu acest'a in siedint'a directiunala tinuta in 14 Iuniu nou a. c. cetindu-se s'a autenticatu. — Aradu in 14 Iuniu nou 1868.

Directiunea asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mironu Romanu m/p., directoriu secundariu. Petru Petroviciu m/p., notariu directu.

Cupsieni in 27 Maiu 1868.

Domnule Redactoru! Mai inainte de tôte te rogu a dá la urmátorele spatii in colónele multu pretioitei foi a „Telegrafului Romanu.“

Domnule corespindinte! in articolulu d-tale esitu in „Concordia“ ditto 7 Aprile a. c. mai inainte de tôte dici, ca eu amu atacatu istoria scólei gr. cat. din L a p u s i u l u ungurescu fara dreptu, si ca d-ta te-ai basatu pre date sigure, cari se afla insemnate in archivulu protopopescu gr. cat. si intre actele scólei. Acést'a se póte si cam crede, cu atât'a mai siguru, cáci fie-cáruia individu ii este iertatu osi notá ori si ce in actele séle, d. e. respectivulu Protopopu, ori fostii Profesori in actele scólei, in sa dupa cum e dis'a ung. de réndu, ca in capetu pocnesce biciulu, asia si istoria scólei au pututu remanea in valóre, pâna cându nu o au sciutu numai compunatorii ei. Dara apoi dupa ce o amu vediutu publicata, nu amu pututu si nu potú sa nu marturisescu, cumca ce se tine de cele dise in istoria din intrebare despre Preotimea gr. or. din acestu Tractu suntu vorbe góle in ventu, vorbe malitiose nescocite din unu capu fara minte sanetosa. — Si acest'a cu atât'u mai vertosu, cáci noi cari ne aflámu nascuti si vietuindu aici mai demulu cá d-ta, scimú prea bine, dara si d-vóstra inca trebuie sa sciti; numai nu voiti a spune ceea ce au fostu si este. Te rogu domnule coresp. intréba numai pre poporulu nostru de réndu, nu numai cerculu acest'a, dara chiaru si din cerculu Ritégului si alu Chió r e i si indata va respunde, ca ce causa a fostu la mijlocu, de crestini uniti, si neuniti nu au concluratu laolalta cu o intelegere la acestu edificiu, pâna in fine, dara apoi cu atât'u mai vertosu i-ti voru respunde intelegint'a si preotimea gr. or. Eu me marginescu numai pre langa unele si adeca: ca in anii trecuti, fiindu un'a adunare de poporu si Preoti la scóla de ambe confessionile, s'au esprimitu unulu dintre capii scólei cu cuvinte nesocote dicendu, ca „decátu se aiba crestini gr. or. iurisdictione si influintia a supra scólei din L a p u s i u , mai bucurosu voiesce cá sa se puna un'a maje de prafu in mijloculu scólei, si intr'unu minutu se o véda ruinata.“ — Apoi ce poftiti? ce speratu dela noi? aceea ca si in tómn'a anulu 1865 la unulu dintre literatii dumniloruvostre au voitu se mai smulga de pre poporulu nostru o suma de bani,

s'au la elefanti, dara unu venatu orginalu, venatulu la mitie! Inaintea sosirii lui Reade in Tangeru, acestu orasiu érá plinu de motani rosii si metie albe vinete negre si chiaru albastre, cari sariá in tóta libertatea de pre o casa pre alta, miorlâindu de amoru in intunereculu nopiloru. Arapii adurmiau cu multiámire in acelu miautu variatu, si fie-care din ei avea satisfacerea de a recunósce notele motanului seu inbitu in concertulu generalu, de care resoná Tangerulu dupa asfintirea sórelui si pana la ivirea dioriloru.

Fatalitate! fatalitate si de trei ori fatalitate Decretulu, prin care maiestatea sea regin'a Victori'a au numitu pre Reade vice-consulu la Tangeru, au fostu verdictulu de mórté alu némului felinu din acestu orasiu! !

Consululu vine pasiesce pre alu Africeii pamentu Si a lui Ratonu semintia se cobóra in momentu! ! !

Pusca, latiri, capcani, sageti, máciuci, tôte instrumentele de perire au fostu intrebuintiate de neimpatatulu Reade spre sterpirea animaleloru miorlâitóre! Si ce este mai grozavu inca! acestu Nemrodu modernu au avutu crudimea se deprinde chiaru a imitá suspinurile cele mai amoróse ale motaniloru, spre a insielá naivile pisici si ale atrage in cursele lui. Câte nenorocite au fostu jertfa acestui strategemu ademenitoriu! Câte drame tainice s'au petrecutu prin intunereculu hudetiloru Tangerului!

Hecatombe intregi au fostu sacrificate in cursu de patru ani, si astadi pieile victimiloru, dubite, taiate, cusute cu maiestria, imbraca mobilele colálului ce li-au scurtatu viét'a. Pre fie-care divanu se intinde unu covoru de piei formandu desinuri variate impregiurulu unu medailonu, unde diace remanisia intréga a unui frumosu motanu. Taburetele suntu acoperite cu adeverate mosaicuri lucrute totu de Reade, cáci Reade este unu adevratu artistu.

Elu au trimisu chiaru la ecspositi'a din Londr'a cu doi ani mai nainte unu covoru, productulu lu venatului séu, care au fostu admiratu de toti visitatorii si asta-di acelu capu d'opera de blanária, figurédia in solonulu clubului de venatori!

Eata personagiulu, in a cáruu companie avem sa petrecemu diu'a. Totu ce dorimú, cá sa nu aiba vre-o distragere, cátu vomu fi impreune si sa nu 'si inchipoésca, ca sântem motani!

Ne ducem dar' mai ántiu de-i vizitam cas'a unu adevratu museu de arme orientale, de obiecte in marochinu cusute cu fru, de narghilele arapesci, de felegene lucrute in filigrana, si mai alesu de tôte varietatile de piei de mitie intinse pre pareti. Acea cas'a este de stilu maurescu, cu usi in ogive sculptate cá cele din Alcsaru si cu o curte mica in mijlocu. De giuru imprejurulu acestui salonu descoperitu sa insire colóne de marmura, ce formédia o galerie cu balconu deasupra ei; tôte camerele se deschidu pre balconu si primesca lumin'a din curtea interióre.

Intrandu in acelu cafarnaum, suntemu salutatu de nechiediulu puternicu alu unei armasariu roibu, favoritul lui Reade, ce are privilegiulu de-a locui in salonu. Ochi lui mari si inteleginti, nárii lui largi si rodii, piciórele lui subtierele si nervóse, córd'a lui pletósa, neastemperulu lui selbaticu, si totu o data blendeti'a lui subu mâna omului, suntu probe vederate de sângele lui arapescu, ce curge in vinele lui. B ó h d i l u este in adeveru unu fiu alu desiértului de Sahara.

— Eata ne díce Reade, singurulu meu amicu in asta tíera blastamata! Bódbilu este sufletulu meu si nu'l-asiu schimbá pre insu-si tronulu sultanului de Marocu.

Nobilulu armasariu pare ca a intielesu cuvintele stápanului seu, cáci respunde prin o nechiadiare vesela si resunátore.

— Mai amu inca doi cai frumosi, adauge Reade. — Unde? intréba Angelu, in camer'a d-tale de culcatu?

— Ba nu! Boabdil singuru are dreptulu de a siedé in apartamentulu meu, cei'a-lalti suntu intr'unu grajdu alaturea cu cas'a. Voiti sa-i vedeti? — Bucurosu!

Cei'a-lalti doi armasari, unulu albu si altulu negru, suntu de aceea-si talia cu Boabdil; bine fácuti, voi, sprinteni, cai de lucsu, cari s'aru plati scumpu in Europ'a de unu amatoriu. Reade ordoná lui Aali, seidiulu ce-i ingrijesco, cá se puna siciele pre densii.

Acestu Aali traiesce di si nópte in grajdu in compania cailoru si a doi siacali imblanditi. Elu au visitatu Franci'a si Engliet'a cu privilegiulu tramiterii unoru cai arapesci regelui Ludovicu Filipu si reginei Victori'a de cátra sultanulu dela Fetiu.

Aali au vediutu productele genului european; au fostu dusu la opera, la museuri, prin gradini etc. si s'au intorsu in patri'a sea dupa o absentia de siése luni. Negresitu ca acestu omu trebuie se fia primitu o impressiune mare, elu care traiesce la intunerecu si se gasise de odata in centrulu luminei; mintea lui trebuie sa fi luatú o prefacere óre-care.

— Ce impressiune ti-au fácutu Europ'a? i-lu intrebú.

— O mare durere de capu! i-mi respunde Aali.

— Si alt'a nimic'a?

— Si dorint'a de a me intórce la Marocu!

— Cá sa fii siediu?

— Dara; cá sa-mi petrecu viét'a cu Hafidiu si Aslanu (numele cailoru.)

(Va urmá.)

spre gătirea scôlei domnilorvostre, dară însa nu s'au sfetit, sa-î parfumeze miroso la amăgire și spereza ca aceea nu i se va mai întâmplă nici cându, precum s'au smulsi la începutul clădirii scôlei dela comunele gr. or. următoarele:

Nr. curentu.	Numele comune-loru gr. or.	In obligatiuni	In bani gat'a.		Stăngini de pétra	Varu	Derab de lemn	Dile de lucru
			fl.	xr				
1	Borcutu	160 fl.	28	—	2	—	—	—
2	Valeni	—	32	—	7	—	8	37
3	Dobricu	60 fl.	40	—	5	—	—	—
4	Dobritinas	40 fl.	10	50	2	—	—	—
5	Ineu	100 fl.	25	—	—	—	—	—
6	Costeni	100 fl.	28	—	—	—	—	—
7	Cupsieni	150 fl.	50	—	6	—	—	20
8	Libotinu	100 fl.	50	—	10	—	—	—
9	Masca	100 fl.	113	25	4	—	—	51
10	Peteritea	—	23	—	2	—	—	—
11	Poian'a Porcului.	120 fl.	29	—	—	—	—	—
12	Rogozu.	—	127	50	12	—	—	—
13	Rohiea.	100 fl.	39	50	2 1/4	—	—	—
14	Stoiceni	10 fl.	16	—	2	—	—	—
15	Sociulu de josu	—	60	—	—	—	—	—
16	Ungureni	150 fl.	—	—	20	—	—	—
	Suma	1190 fl.	671	75	74 1/4	—	8	118

Acestea tôte fără scirea și invoirea poporului nostru, — decâtu a judelei comunali și a doi be-trâni satesci, ceea ce acum i-ti place a dice, ca judii comunali cu doi be-trâni satesci că represen-tanti ai comunei, potu ori și ce face în numele co-munei, fără că se întrebă și pre ciurdariu, d. e. potu în numele satului chiaru și comun'a se o a-prinda, fără de a respunde unde-va — că represen-tanti. — Acest'a nu stă la rendulu nostru, fără e dreptu aceea, ca judele și doi be-trâni ai comunei potu fi reprezentanti ai comunei, însă numai atunci deca este vre-o întrebare unde-va, și deca despre aceea se consultă cu totii, și dau plenipotentia la doi ori la trei membri din comuna, cu întarirea de cătra întrég'a comuna, că se pôtă fi reprezentanti. Domnulu corespondinte sa arate vre-o asemenea plenipotentia dela vre-unu be-trânu ori jude comu-nalu din cerculu nostru, cu carea se fia pututu dá la scôla din Lapusiu un'a din susu amintitele ob-ligatiuni sêu altu ce-va; ba chiaru din contra ju-diloru comunali și be-trâniloru, de cătra preotii nos-tri, li s'au atrasu atentunea sa nu dea nimic'a la scôle din lădile comunali fără scirea întrég'a a po-porului din comuna, însa în zadaru, pentru ca a-tunci nu mai eră jude și be-trânu comunalu, ci eră frie'a de fostulu pretoru Elia Mitceviciu. Apoi deca nu vei crede aceste tôte, și deca d-ta domnule corespondinte, și totu deodată si profesorulu la a-cesta scôla, areti atât'a iubire cătra noi, atât'a dra-goste, vomu pasi pre calea judecatorésca se vedemu cum sta susu amintit'a suma de banisiori data la scôla și cine și de unde au avutu — plenipo-tentie, și la tempulu sêu și voi servi de aretare, pelângă tôte ca domn'ă le numesce aceste iéresi dări de poména anotandune Nrulu 43 din 1861 Pagin'a 348 alu amicului scolei tiparitu în Sabiu, ne reflectata de niminea. Aru fi consultu că în pri-vinti'a acest'a sa vedi cerculariulu Sabieanu la Pa-rochiele gr. or. din apropiere-ti, și te vei convinge mai bine ca nu se dice nicairi în acelu circulariu, ca cele smulse și luate din lădile nostre comunali, pâna la esirea aceluasi cerculariu se remana de poména, fara numai ca dela datulu și din'a aceluia Cerculariu înainte, ce se va dá dela crestini nostri gr-or. sa se dee de poména. Ce mai postesci? Déca mai multe nenumerate de acestea nu le ai sciutu scum'a le invatia pentru că sa-ti servésca de mo-delu, sa nu te mai apuci a atacá pre cine-va, unde nu cunosci, nu scii starea lucrulu, pentru ca atunci singuru te faci de risu, la toti acei'a cari cunoscu și sciú mai bine, starea lucrulu. —

Mai incolo dici ca eu me aflu funciunandu de mai multi ani pre lângă maretiulu statu preotiescu și că notariu comunalu, că inspectoru scolariu, din tractulu acest'a alu nostru gr. or. Acest'a mi casiuă mare mirare. Altu cev'a nu potu se presupunu despre domni'a ta fara numai atât'a, ca domni'at'a, cându ai in-

chius usi'a odăiei în Gherl'a, în care ti s'au propusu sci-intiele preotiesci. le ai închis pre tôte acolo și nu ai luat de acolo nimic'a cu dumni'a ta. Rogute cum pête unu Preotu sa funcioneze pre langa statu-lu sêu și că notariu. Au dora aveti dumniavós-tră de acei'a? au ca dora dumni'a ta esti unulu a-semenea, și nu sciti ce e Preotiea? sati spunu ce este Preotia?

„Preotiea este slujba în legea nouă dela Chri-stosu, predata Apostoliloru și urmatiloru loro, ca-rea se cuprinde întru propoveduirea cuventului lui Damnedicu, și întru în togmirea Taineloru, că cu aceste mijlociri, împăcanduse pecatosii cu D. dieu, și deplinesce în credintia și în sânt'a vietuire, spre castigarea vietiei întru marirea lui D. dieu. Ace-s't'a o întaresce Apostolulu Pavelu la Efes. Capu 4 v. 11.

Mai incolo cumu are a se purtá unu Preotu si-a vietii vedi § 67 — 68 a „Dreptulu Canonice alu Bisericei nostre gr-or. ca opresce Canonulu alu 6-lea Apostolescu și alu 42 lea și apoi te vei con-vinge, ca cum se întielege starea Preotiesca, de ca-rea eu me scotescu a me tineá strinsu, daru nu ca sum și notariu Comunalu despre cum ti au pla-cutu a face amintire. Eata ca decându me docu-mentéza Imputernicirea Episcopésca de sub Nr. 16 l ddo 22 Februaru anulu 1861 ca sum în 18 și 20 hirotonitu de Preotu, și imputernicitu de Ca-pelanu în Cupsieni. De atunci, că notariu Comu-nalu în Cupsieni cine au fostu, și se afle și acum, eata câtú dovedescu.

Dupa ce fostulu pretoru Elia Mitceviciu în a-nulu 1861 a demisiunatu au devenitu în loculu sêu că jude procesualu, (Szolgabiro) Stefanu Timbuș, din Valeni, carele îndata, dupa ce intră în oficiulu politicu, facu alegere de judi și notari comunali. Léra postulu notariulu alu Cupseniloru ajunsu din mân'a lui Ikei Eduardu în mân'a preotulu localu gr. cat. Vasilie G a v r u s. Acest'a însa numai vre-o 2 sêu 3 septemâni au pututu purtá oficiulu — și îndata a si asiatiatu judele procesualu că notariu în loculu preotulu gr. cat. pre S z á s z Samu din Lapusiu un-gurescu. Acest'a funciună pâna în finea anului 1863 vedi în actele la cancelari'a noastră comunala, și te vei convinge mai bine. — Cu începutulu a-nului 1864 și pâna în finea anului 1867 s'a afltu că notariu comunalu la noi Ioann P a s c a din Lapu-siulu românu, și cu începerea anului currente s'a introdusu că notariu în loculu lui Pasca, G a a c s Teodoru. La casu că sa nu ajunga nici aceste a-poi i-ti mai alaturezu o adeverintia din mân'a fos-tulu jude procesualu în cerculu nostru Vasilie Mus-tea, carea suna:

Prin carea subscriulu că fostulu jude proce-sualu în cerculu Lapusulu un-gurescu în anii 1864, 1865, 1866 și 1867, în tempulu servitiulu meu, onor. domnu parochu din Cupsieni Samuilu Cup-sia, cumea în servitiulu notariulu nu au fostu, adeve-rescu. Corueni în 6 Iunie 1868 Vasiliu Mustea m. p. proprietariu.“

Din tôte acestea te poti convinge domnule co-respondinte, cumca nu amu fostu asiá de nematuru se imbratisiezu o asfelu de subordinare la cine-va. — Eata dara ca adeverint'a citata documentéza chiaru și împede, si totu deodată resfrángu vorbele, domniei tale cele inveninatórie și asupritóre, despre aceea, ca eu amu fostu mai multi ani notariu co-munalu, și preotu, carea asertiune ti-o ai fi pututu pestrá se o rostesci despre preotii d-vóstră, cari întru adeveru au fostu, nu numai notari com., dara si comissari de drumuri la (Valea tres-tiei și Retund'a). Cari preoti au fostu, vei sci d-ta cu numele aduti numai aminte, carea amintire cauta se o compatimescu, vedendu ca sum constrinsu a-ti o anotá aice.

(Va urmá.)

Varietăti.

Archiducele Albrecht a celat-oritu la Prag'a. Dupa ce a trecut în revista trupe-le de acolo, caletoresce la Trautenau, că sa asiste lá desvelirea monumentulu pentru cei caduti la a. 1866. Cu ocasiunea revistei a disu Archiducele catra corpulu oficeriloru, ca soldatii nu trebuie o-steniti pré multu, ci oficerii sa caute a desceptá mai multu inteligint'a soldatiloru. A sositu tempulu, în carele nu decidu numai armele, ci mintea.

* La alegerea mitropolitulu gr. cat. Din Blasiu se scirie, ca documentulu prin carele se autorizeza conchiamarea bisericei gr. catolice

unite pentru ocuparea Scannulu metropolitanu a ajunsu în 14 Iunie acolo. Actulu are sa se severisáca în 12 Augustu cal. n. din acestu anu. Comissariu regescu e denumitu Alesandru Bohatielu.

*** „W. Abp.“ deminte scirea din „Patrie“, ca Austri'a contrage trape la marginile (frontariile) Serbiei.

*** Dominulu dela Fagarasiu. În anulul acest'a espira terminulu zalogirei (pe 99 ani) a acestui dominu, datu de Mari'a Tere-si'a (1768) natiunei sasesci în posesiune pentru unu impru-mutu de 206,000 fl.

*** Vinerea trecuta a fostu preste Sabiu o tem-pestate. Cu ecesta ocasiune a isbitu falgerulu, în in-tervalu de pucine minute, de vre patru pana în cinci ori. De trei ori a lovitú în locuri, despre cari potu sci siguru ca unde a lovitú. Odata în strada mare a sárei, apoi în unu arinu pre promenad'a ce duce spre dumbrava și în o casa din satulu vecinu Sielim-baru. Aici a alunecatu fulgerulu pe hornulu casei în josu și a petrunsu în bucataria, unde erau mai multe muieri ocupate cu gatire de bucate. Pre un'a din aceste o ameti, și veni înse ierasi în fire, celelalte se spaimantara cam binisioru. Nici o nenorocire nu s'a întâmplatu.

*** Stingeroriu. S'a afltu unu aparatu nou portativu, fórte de recomandatú tuturor co-muneloru, pentru împedecarea și stingerea foculu. O proba s'a facutu cu acestu aparatu în duminec'a trec-uta, aprindiendu nisce obiecte unse și petrunse de materii ardiciose (smôla, terpentinu). Aparatulu se umple cu apa amestecata cu chemicalie. În tempu de vre-o câteva secunde flacar'a cea mai puternica se inadusi de totu.

Teatru.

În nrulu trecutu amu cuprinsu în vre-o că-te-va cuvinte totu efectulu productionei teatrale de sambata sér'a. Cu ocasiunea acest'a sa spu-nemu celitoriloru, pre câtú ne iérta putinulu spatiu a-lu colóneloru acestei foi, cev'a mai în detaliatu. Publicatu, care erá mai multu românescu, a in-timpinatu pre reprezentatori la cea dintâiu aparere cu aplause. Aceste s'au repetitu în decursulu am-beloru piese („Este nebuna“ și „Nevast'a trbuie sa si urmeze barbatulu“). Interesante fura momen-tele din pies'a cea dintâiu, în cari desvoltarea ne-buniei lui sir H a r l e i g h (Pascali), causata din suspiciune ca femeia (pre care e lu o tinea ca e nebuna) i e necredinciósa, devenea totu mai petrun-dietoria. Art'a dlui P a s c a l i a sciutu sa multa-mésca și pre a acei ce nu se împaca cu scôla din care pies'a face parte. Ea a sciutu fermecá și stórcu compatimirea pâna la lacrimi, infatisiendu pre nenorocitul cu perfectiune. Incordarea, în care a pusu pre spectatori și interesulu pentru a nu perde nimic'a din cuvintele alienatulu, opri în vre-o dône renduri, aplausele publiculu, de si-lu vedeai că stá gat'a a le dá. Dn'a P a s c a l i (Lady Ana) a re-presentatu adeveratulu tipu de femeia. Vocea și pur-tarea densei facu impresiunea de o socia, carea-si cunósce situatiunea nefericita, daru o pórtá cu re-signatiune. Dsiór'a V a s i l e s c u a facutu multu efectu cu purtarea ei simpáthica și a datu, la loculu sêu, espressione buna naivitatiei tineretiloru. Domni G e s t i a n u (medicu), V e l e s c u (Maxwell) B a l a n e s c u și F r a i v a l t u a concursu cu tôte pu-terile loru la simetri'a productionei, de care au re-masu încántati și neromâni!

A dón'a piesa a produsu multa ilaritate. Dlu Pascali, carele în pies'a precedent'a jucatu o rola seriósa, sciú desvoltá multu umoru în cea de a dón'a.

Dumineca sér'a a urmatu „Strengariulu de Pa-risu“ și „Femeile care plângu.“ În cea dintâiu piesa dlu P a s c a l i avú rol'a Strengariulu, ca-rele avea numai o bunica și o sorora. Desteritatea artistulu o desveli dlu P a s c a l i pâna la non plus ultra, în infatisiarea caracterulu unui strengariu usioru de minte, daru cu anima nobila și întreprin-dietoriu. Dlu Pascali i-a succésu si prin predare și prin mimica, a trage publicu dupa sine și a-lu face sa-si uite, ca nu are pre adeveratulu stren-gariu înaintea sea. Dón'u D i m i t r e s c u (bu-nic'a) jucá cu succésu, asemenea dlu G e s t i a n u (generalulu) Dsiór'a V a s i l e s c u (Eli'sa) și dn'a G e s t i a n u, dd V e l e s c u și F r a i v a l t u. În a dón'a piesa, în carea pasi si dn'a P a s c a l i, joculu fu animatu și tóta productionea loru prmita de publicu. Casa erá fórte plina.

Joi sér'a se va jucá: „G a r g a u n i i s e u credint'a barbatiloru.“